

Sensurile Americii: istorii și texte

 Autor: [Alexandra VRÂNCEANU](#)

La Facultatea de limbi și literaturi străine, Universitatea din București, a avut loc, în perioada 22-24 mai, conferința internațională bienală a Asociației Române de Studii Americane (ASAR), organizată împreună cu Comisia Fulbright. Conferința, intitulată The Sense of America.

Histories into Text (Sensurile Americii: istorii și texte), a adunat aproape 150 de participanți din țară și din străinătate, profesori de la 16 universități românești, 30 de specialiști Fulbright și mulți colegi din Europa (Spania, Polonia, Albania, Ucraina, Bosnia-Herțegovina) și din Statele Unite ale Americii. De asemenea, conferința a beneficiat de prezența unor prestigioși cercetători în domeniul studiilor americane, precum Werner Sollors și Michael Kammen.

La deschiderea conferinței, care s-a desfășurat în Sala Galateca a Bibliotecii Centrale Universitare, au fost prezenți ambasadorul Statelor Unite ale Americii, Excelența Sa Nicholas Taubman, care a subliniat importanța unor congrese de o asemenea anvergură pentru dialogul cultural dintre România și America, Sînziana Dragoș, de la Ministerul Afacerilor Externe, Remus Pricopie, secretar de stat, MECT, Ioan Pânzaru, rectorul Universității din București, Barbara Nelson, directorul executiv al Comisiei Fulbright, și Rodica Mihăilă, președintele ASAR, care a subliniat faptul că Asociația română, cu 156 de membri, este cea mai mare asociație de studii americane din fostele țări comuniste.

Unul dintre momentele de excelență ale conferinței a fost reprezentat de prelegerea oferită de Werner Sollors, de la Harvard University, keynote speaker, autor al unor studii despre etnicitate și rasă în cultura americană, precum *Beyond Ethnicity: Consent and Descent in American Literature and Culture* (1986), *Neither Black Nor White Yet Both: Thematic Explorations of Interracial Literature* (1997) și *An Anthology of Interracial Literature* (2003), care au marcat profund atât studiile americane, cât și problematica rasei sau a etnicității în critica internațională. Prelegerea susținută în cadrul conferinței, „Americans All: Of Plymouth Rock and Jamestown and Ellis Island“, a adus în discuție miturile despre origine ale comunităților bazate pe rasă sau etnie, mai precis miturile locului de debarcare în America. Fie el Plymouth Rock, Jamestown sau Ellis Island, locul de debarcare devine o origine care conferă o identitate și o istorie unei comunități. Modul în care acestea sînt proiectate sau asimilate de diverse generații sau tradiții de imigranți a fost analizat detaliat și prezentat într-o viziune sintetică.

În cadrul conferinței au mai avut loc două prelegeri plenare, susținute de alte două personalități ale comunității academice internaționale: Michael Kammen, de la Cornell University, și Christian Moraru de la University of North Carolina at Greensboro. Prelegerea oferită de Michael Kammen, „Art Controversies in American Culture, Historically Considered“, a adus în discuție modurile în care valorile artistice sînt negociate prin intermediul dezbaterilor publice sau, uneori, juridice care se aprind în jurul unor opere de artă. În ultimii zece ani, Michael Kammen a publicat cinci monografii despre artă în cultura și societatea americană, cele mai recente fiind *Visual Shock: A History of Art Controversies in American Culture* (2006) și *A Time to Every Purpose: The Four Seasons in American Culture* (2004). Christian Moraru, specialist în teoria literară și literatura americană a secolului al XX-lea și autor al unor studii precum *Rewriting: Postmodern Narrative and Cultural Critique in the Age of Cloning* (2001), *Memorious Discourse: Reprise and Representation in Postmodernism* (2005), a abordat în

prelegerea sa, „«Global», «Globalization», «Americanization»: Grammar Politics in the «Post-Ideological» Era“, nuanțele ideii de globalizare și americanizare și a analizat o serie de termeni folosiți în exces de criticii și teoreticienii contemporani.

În cadrul conferinței s-au organizat trei workshopuri și 14 sesiuni tematice, care au explorat valențele și sensurile Americii în ipostaze ce ilustrează atât forța mitului american, cât și flexibilitatea sau caracterul interdisciplinar al studiilor americane. Astfel, workshopul „Transatlantic dialogues. Eastern Europe, the U.S. and Post-Cold War Cultural Spaces“, moderat de Rodica Mihăilă, Ileana Orlich și Roxana Oltean, a concentrat tema dialogului dintre Europa de Est și Statele Unite, punând accentul pe construcțiile imaginare care alcătuiesc un spațiu transatlantic, prin intermediul literaturii, filmului, muzicii, mass-mediei sau al împrumuturilor de idei ce pot declanșa fie un progres, fie adevărate războaie culturale, desfășurate de ambele părți ale oceanului. Workshopul dedicat literaturii afro-americane, „The Challenge of Race: Towards an African-American Literary Canon“, moderat de Emil Sârbulescu, a adus în atenție posibilitatea alcătuirii unui alt canon în literatura americană, bazat pe diferență și alteritate. Un prilej de dialog intra- și transcultural a fost oferit în cadrul workshopului „Research Webs: Working Together at the Dawn of the 21st Century“, moderat de Christian Moraru, care s-a referit la rețelele de cercetare academică transatlantică. Discuția s-a referit la modificarea paradigmei de cercetare actuală, deschisă unor cîmpuri foarte diferite, ce cuprind în același proiect științele slabe și științele tari, și la dialogul dintre terminologii și concepte.

Sesiunile de lucrări au concentrat în direcții tematice sau de cercetare motive recurente, care exprimă „sensurile“ Americii sau care se situează la granița fluidă dintre istorie și text. Astfel, sesiuni precum „The U.S. in Perspective“ („Statele Unite în perspectivă“), „(Re)locations of Identity“ („Re-locări ale identității“), „Envisioning America“ („Imaginînd America“), sau „Textualizing the New World“ („Textualizarea lumii noi“), au avut ca punct de plecare o perspectivă exterioară Americii, într-o măsură mai mare sau mai mică, dar care permite conturarea noțiunii de „America“ la intersecția dintre istorie, mit, etică, geografie, imagologie sau istorie personală a emancipării. Alte sesiuni au abordat ideea conflictului și a alterității, volatilitatea însăși pîrînd a fi o constantă a Americii, așa cum apare în istorie sau în reprezentări culturale. Astfel, teme precum „Marginality and Empowerment“ („Marginalitate și împuternicire“) sau „Spaces of the Borderland“ („Spații de frontieră“), au reunit lucrări privitoare la conflictele ce definesc identitatea americană. O altă preocupare recurentă s-a manifestat în sesiuni centrate pe ideea de istoricitate și pe aceea de traducere în/ din spațiul cultural: „Histories in narration“ („Istории în narațiune“), „Representations of Culture“ („Reprezentări ale culturii“) sau „Cultural Histories“ („Istории culturale“).

O selecție a lucrărilor prezentate în cadrul conferinței va fi publicată în volum la Editura Univers Enciclopedic din București, în 2009.

Prin prestigiul invitaților speciali, prin participarea națională și internațională de amploare, prin diversitatea tematicii abordate în workshopuri și în sesiunile de lucrări, conferința a fost reprezentativă pentru activitatea ASAR și pentru direcțiile de cercetare în studiile americane în lumea academică internațională.

